

Stavoren Koeweg-Stationsweg

Een Verkennend Archeologisch Onderzoek

dr. Johan Jelsma
drs. Caroline Tulp

rapport 2003-03/4

maart 2003

 de steekproef
archeologisch onderzoeks-
en adviesbureau

*Stavoren Koeweg-Stationsweg
Een Verkennend Archeologisch Onderzoek*

Een onderzoek in opdracht van
de gemeente Nijefurd.

maart 2003
rapportnummer 2003-03/4
tekst door dr. Johan Jelsma en
drs. Caroline Tulp

De Steekproef, Archeologisch
Onderzoeks- en Adviesbureau
Hogeweg 3
9801 TG Zuidhorn
telefoon 050 - 5779784
fax 050 - 5779786
internet www.desteckproef.nl
e-mail info@desteckproef.nl

Inleiding

Locatie

Het onderzochte gebied betreft een gepland wegtracé tussen de Koeweg en de Stationsweg te Stavoren. Aan de noordoostzijde wordt het gebied begrensd door een parkeerterrein aan de zuidzijde van de Stationsweg. Het zuidelijke eind van het plangebied ligt ten noorden van huisnummer 5 aan de Koeweg (zie Figuur 1). Het tracé heeft een lengte van ongeveer 420 meter en is ongeveer 10 meter breed. De RD-centrumcoördinaten zijn 153,55 / 544,20.

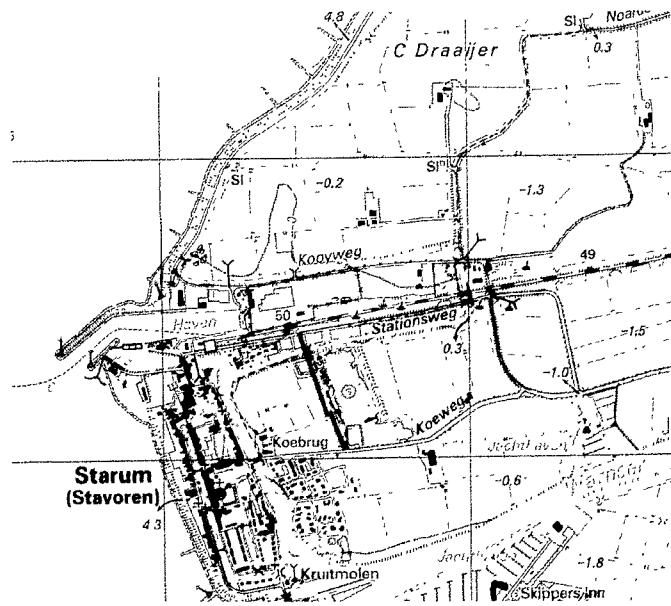
De bodem bestaat uit een kalkarme zeekleivaaggrond bestaande uit zavel en lichte klei met profielverloop 1 (classificatie bodemkaart Mv61C met grondwatertrap II: gemiddelde laagste grondwaterstand 50-80 cm beneden het maaiveld).

In het Centraal Archeologisch Archief (CAA) en in het Centraal Monumenten Archief (CMA), zijn geen meldingen uit het plangebied aanwezig. Wel zijn er drie vondstmeldingen uit de directe omgeving bekend (ARCHIS- nummers 10007, 40103 en 40765). Het betreft respectievelijk een klooster(complex), een nederzetting met houten huizen uit de 12e/ 13e eeuw en een laat-middeleeuwse versterking die bekend staat als het Blokhuis.

Aanleiding en doel

Dit onderzoek werd uitgevoerd in opdracht van de gemeente Nijefurd, vertegenwoordigd door dhr. A. Kits. De aanleiding voor het onderzoek is de toekomstige aanleg van de ontsluitingsweg tussen de Koeweg en de Stationsweg.

Het doel van het onderzoek is het in kaart brengen en het bepalen van de kwaliteit van eventuele archeologische sporen op het wegtracé.

Figuur 1. Stavoren, Koeweg/Stationsweg: overzichtskaart 1:25000. De onderzoekslocatie is met een rode lijn aangegeven. [Naar: Topografische Dienst. 2000. *Grote Provincie Atlas Friesland/Grutte Provinsje Atlas Fryslân 1:25000* Vierde editie/Fjirde Edysje. Groningen, Wolters-Noordhoff Atlasproducties/Ljouwert, Afûk]

Methoden en technieken

Het meetsysteem

De boringen zijn over het midden van het tracé Koeweg/ Stationsweg geplaatst. Boring 1 ligt op 20 meter ten noordwesten van de Koeweg. De boorraai loopt in noordwestelijke richting naar de Stationsweg. Tussen de boringen ligt telkens een afstand van 25 meter met uitzondering van boring 11. Deze ligt op 22 meter van boring 10, in verband met de aanwezigheid van een sloot. Voor de ligging van de boorpunten wordt verwezen naar Figuur 2.

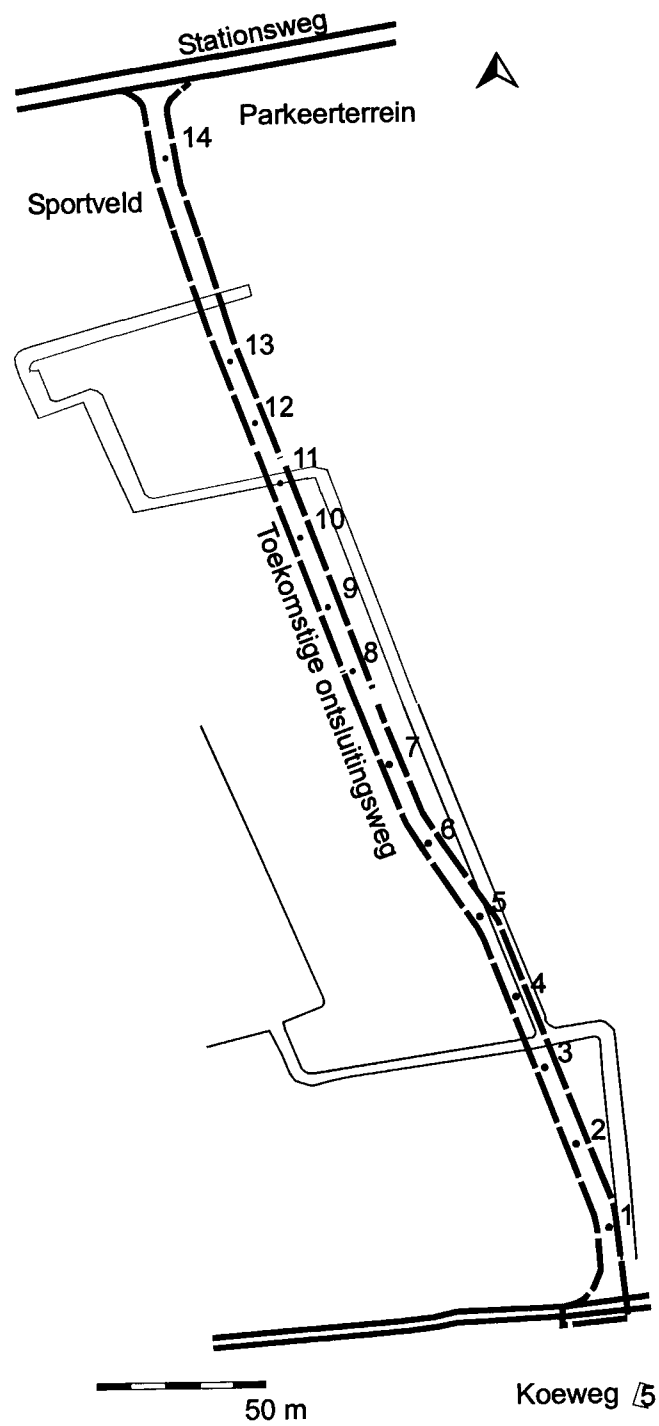
Werkwijze

De grondboringen zijn uitgevoerd met een 8 cm Edelmanboor en een 3 cm steekguts; hiermee is de kwaliteit van de bodem bepaald. Het opgeboorde sediment is onderzocht op archeologische indicatoren zoals houtskool, verbrand bot, aardewerk, metaal of bewerkt vuursteen. In totaal zijn er 14 boringen uitgevoerd.

Resultaten

Het veldwerk vond plaats op 14 maart 2003. In de Appendix zijn de resultaten per boring weergegeven.

In alle boringen behalve boring 14 bevindt zich veen. Het dikste waargenomen veenpakket, 165 cm, bevindt zich in boring 9. Aan het oppervlak zijn geen archeologische indicatoren waargenomen. In boring 4 is een zwarte afvallaag aangetroffen. Hier zijn drie fragmenten geglazuurd laat- / of post-middeleeuws aardewerk, houtskool en een fragment verbrand bot gevonden.

Figuur 2. Stavoren, Koeweg/Stationsweg: situatietekening met de boorlocaties. De genummerde punten geven de uitgevoerde boringen weer.

Conclusies en advies

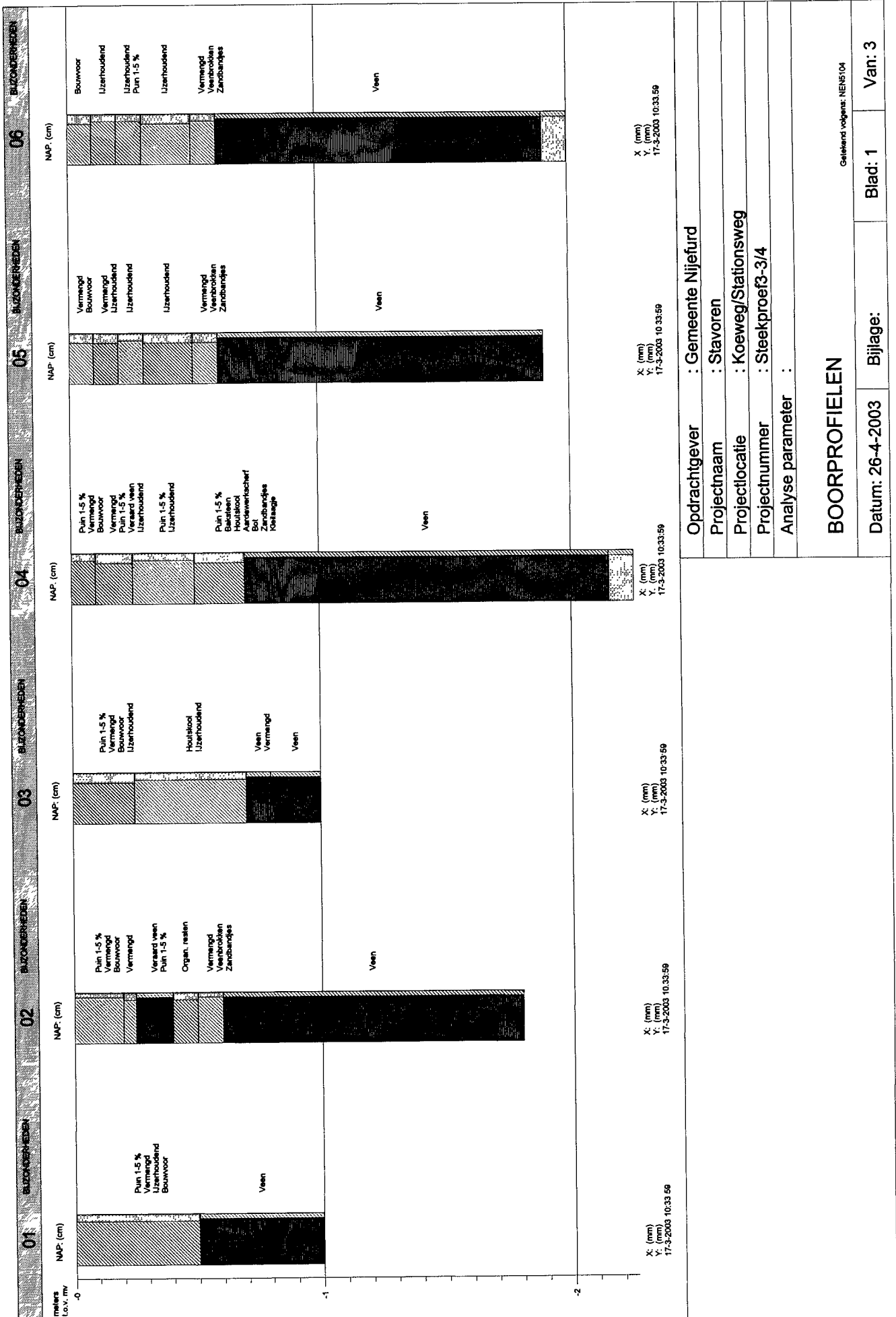
De bodem op dit tracé is tot op het veen vermengd. Het veenpakket is niet verstoord. Onder de veenlaag bevindt zich onverstoord zand. Bij boring 11 is een restant van een B-horizont (inspoelingslaag) waargenomen.

Het ter hoogte van boring 4 gevonden aardewerk is niet van grote ouderdom. Op basis van deze vondsten wordt archeologisch vervolgonderzoek hier niet noodzakelijk geacht.

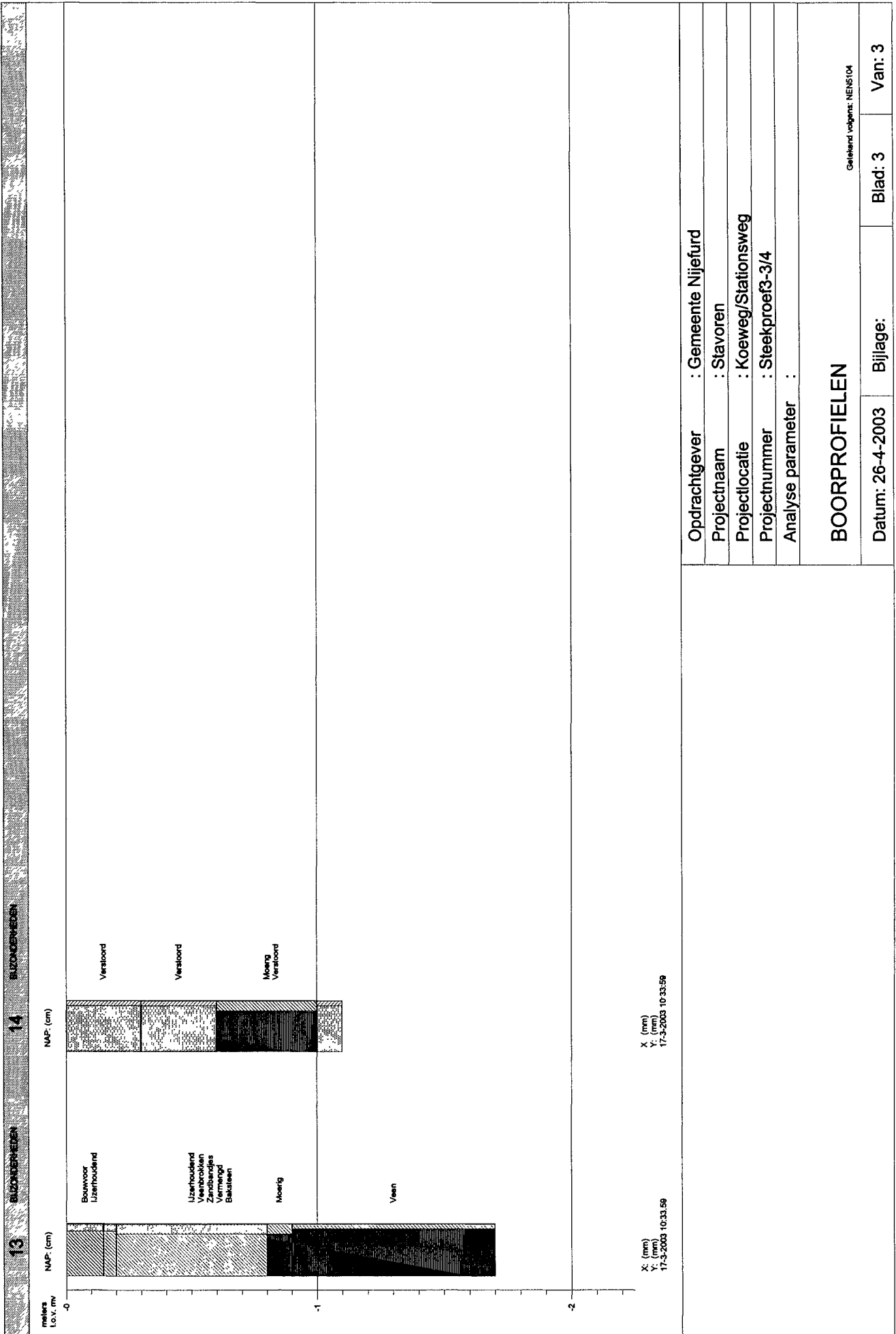
Indien de onder de klei aanwezige veenlaag wordt verwijderd of aangetast, wordt geadviseerd dat onder archeologische begeleiding te laten plaatsvinden.

Appendix

Stavoren, Koeweg/Stationsweg: boorprofielen en bodembeschrijving volgens NEN5104.

Opdrachtgever	: Gemeente Nijefurd		
Projectnaam	: Stavoren		
Projectlocatie	: Koeweg/Stationsweg		
Projectnummer	: Steekproef3-3/4		
Analyse parameter	:		
BOORPROFIELEN			
Geleend volgens: NEN104			
Datum: 26-4-2003	Bijlage:	Blad: 1	Van: 3

TABEL OVERZICHT VELDWAARNEMINGEN

Opdrachtgever : Gemeente Nijefurd
Projectnaam : Stavoren
Projectnummer : Steekproef3-3/4
Projectlocatie : Koeweg/Stationsweg

Meetpunt	Traject (cm-mv)	Grondsoort	Kleur	Bijzonderheden(mate) Geur(sterkte)
01 Boring	0 - 50	KLEI, matig zandig	10YR3/1 zwart	Bouwvoor IJzerhoudend Puin 1-5 % Vermengd
	50 - 100	VEEN, zwak kleilig	7.5YR2/2 zwart	Veen
02 Boring	0 - 20	KLEI, zwak zandig	7.5GY5/1 grijs	Bouwvoor Puin 1-5 % Vermengd
	20 - 25	KLEI, matig zandig	10YR3/1 zwart	Vermengd
	25 - 40	VEEN, zwak kleilig	7.5YR2/2 zwart	Puin 1-5 % Veraard veen
	40 - 50 50 - 60	KLEI, matig zandig KLEI, zwak zandig	10YR3/1 zwart 7.5GY5/1 grijs	Organ. resten Veenbrokken Vermengd Zandbandjes
03 Boring	60 - 180	VEEN, zwak kleilig	7.5YR2/2 zwart	Veen
	0 - 25	KLEI, sterk zandig	10YR3/1 zwart	Bouwvoor IJzerhoudend Puin 1-5 % Vermengd
	25 - 70	KLEI, matig zandig	5Y4/1 grijs	Houtskool IJzerhoudend
04 Boring	70 - 80	VEEN, zwak kleilig	7.5YR2/2 zwart	Veen Vermengd
	80 - 100	VEEN, zwak kleilig	7.5YR2/2 zwart	Veen
	0 - 10	KLEI, matig zandig	7.5GY5/1 grijs	Bouwvoor Puin 1-5 % Vermengd
	10 - 25	KLEI, sterk zandig	10YR3/1 zwart	IJzerhoudend Puin 1-5 % Veraard veen Vermengd
	25 - 50	KLEI, matig zandig	10YR3/1 zwart	IJzerhoudend Puin 1-5 %
	50 - 70	KLEI, sterk zandig	10YR3/1 zwart	Aardewerkscherf Baksteen Bot Houtskool Kleilaagje Puin 1-5 % Zandbandjes
05 Boring	70 - 215 215 - 225	VEEN, zwak kleilig ZAND, kleilig	7.5YR2/2 zwart 10YR2/2 zwart	Veen
	0 - 10	KLEI, sterk zandig	10YR3/1 zwart	Bouwvoor Vermengd
	10 - 20	KLEI, sterk zandig	7.5GY5/1 grijs	IJzerhoudend Vermengd
	20 - 30	KLEI, matig zandig	10YR3/1 zwart	IJzerhoudend
	30 - 50 50 - 60	KLEI, sterk zandig KLEI, sterk zandig	2.5Y5/2 lgrijs 10YR3/1 zwart	IJzerhoudend Veenbrokken Vermengd Zandbandjes
06 Boring	60 - 190	VEEN, zwak kleilig	7.5YR2/2 zwart	Veen
	0 - 10	KLEI, sterk zandig	10YR3/1 zwart	Bouwvoor
	10 - 20	KLEI, matig zandig	5Y4/1 grijs	IJzerhoudend
	20 - 30	KLEI, matig zandig	7.5GY5/1 grijs	IJzerhoudend Puin 1-5 %
	30 - 50 50 - 60	KLEI, sterk zandig KLEI, matig zandig	2.5Y5/2 lgrijs 10YR3/1 zwart	IJzerhoudend Veenbrokken Vermengd

TABEL OVERZICHT VELDWAARNEMINGEN

Opdrachtgever : Gemeente Nijefurd
Projectnaam : Stavoren
Projectnummer : Steekproef3-3/4
Projectlocatie : Koeweg/Stationsweg

Meetpunt	Traject (cm-mv)	Grondsoort	Kleur	Bijzonderheden(mate) Geur(sterkte)
06 Boring	50 - 60	KLEI, matig zandig	10YR3/1 zwart	Zandbandjes
	60 - 190	VEEN, zwak kleilig	7.5YR2/2 zwart	Veen
	190 - 200	ZAND, kleilig	10YR2/2 zwart	
07 Boring	0 - 10	KLEI, matig zandig	10YR3/1 zwart	Bouwvoor IJzerhoudend Puin 1-5 %
	10 - 20	KLEI, sterk zandig	7.5GY5/1 grijs	IJzerhoudend
	20 - 50	KLEI, sterk zandig	2.5Y5/2 lgrijs	IJzerhoudend
	50 - 60	KLEI, matig zandig	7.5GY5/1 grijs	Veenbrokken Vermengd Zandbandjes
	60 - 150	VEEN, zwak kleilig	7.5YR2/2 zwart	Veen
08 Boring	0 - 10	KLEI, matig zandig	10YR3/1 zwart	Bouwvoor IJzerhoudend Puin 1-5 %
	10 - 15	KLEI, matig zandig	7.5GY5/1 grijs	IJzerhoudend
	15 - 55	KLEI, sterk zandig	2.5Y5/2 lgrijs	IJzerhoudend Veenbrokken Vermengd Zandbandjes
	55 - 190	VEEN, zwak kleilig	7.5YR2/2 zwart	Veen
	190 - 195	ZAND, kleilig	10YR1.7/1 zwart	
09 Boring	195 - 200	ZAND, kleilig	10YR2/2 zwart	
	0 - 10	KLEI, matig zandig	10YR3/1 zwart	Bouwvoor IJzerhoudend
	10 - 15	KLEI, matig zandig	7.5GY5/1 grijs	IJzerhoudend
	15 - 50	KLEI, sterk zandig	2.5Y5/2 lgrijs	IJzerhoudend Veenbrokken Vermengd Zandbandjes
	50 - 215	VEEN, zwak kleilig	7.5YR2/2 zwart	Organ. resten Veen
10 Boring	215 - 225	ZAND, kleilig	10YR2/2 zwart	
	0 - 10	KLEI, matig zandig	10YR3/1 zwart	Bouwvoor IJzerhoudend
	10 - 15	KLEI, matig zandig	7.5GY5/1 grijs	IJzerhoudend
	15 - 80	KLEI, sterk zandig	2.5Y5/2 lgrijs	IJzerhoudend Veenbrokken Vermengd Zandbandjes
11 Boring	80 - 205	VEEN, zwak kleilig	7.5YR2/2 zwart	Veen
	205 - 215	ZAND, kleilig	10YR2/2 zwart	
	0 - 20	KLEI, sterk zandig	10YR3/1 zwart	Bouwvoor IJzerhoudend Puin 1-5 %
	20 - 60	KLEI, matig zandig	7.5GY5/1 grijs	IJzerhoudend Puin 1-5 %
	60 - 70	KLEI, matig zandig	2.5Y5/2 lgrijs	IJzerhoudend Organ. resten Veenbrokken Vermengd
12 Boring	70 - 100	VEEN, sterk kleilig	10YR1.7/1 zwart	Moerig
	100 - 205	VEEN, zwak kleilig	7.5YR2/2 zwart	Veen
	205 - 210	ZAND, kleilig	10YR1.7/1 zwart	Rest. A-horizont
	210 - 225	ZAND, kleilig	10YR2/2 zwart	Rest. B-horizont
	0 - 10	KLEI, matig zandig	10YR3/1 zwart	Bouwvoor IJzerhoudend Puin 1-5 %
10 - 40	KLEI, matig zandig	7.5GY5/1 grijs	IJzerhoudend Puin 1-5 %	
40 - 70	KLEI, sterk zandig	2.5Y5/2 lgrijs	IJzerhoudend	

TABEL OVERZICHT VELDWAARNEMINGEN

Opdrachtgever : Gemeente Nijefurd
Projectnaam : Stavoren
Projectnummer : Steekproef3-3/4
Projectlocatie : Koeweg/Stationsweg

Meetpunt	Traject (cm-mv)	Grondsoort	Kleur	Bijzonderheden(mate) Geur(sterkte)
12 Boring	40 - 70	KLEI, sterk zandig	2.5Y5/2 lgrijs	Veenbrokken Vermengd Zandbandjes
	70 - 90	VEEN, sterk kleilig	10YR1.7/1 zwart	Moerig
	90 - 200	VEEN, zwak kleilig	7.5YR2/2 zwart	Humeus Veen
13 Boring	0 - 15	KLEI, matig zandig	10YR3/1 zwart	Bouwvoor IJzerhoudend
	15 - 20	KLEI, matig zandig	7.5GY5/1 grijs	
	20 - 80	KLEI, sterk zandig	2.5Y5/2 lgrijs	Baksteen IJzerhoudend Veenbrokken Vermengd Zandbandjes
	80 - 90	VEEN, sterk kleilig	10YR1.7/1 zwart	Moerig
14 Boring	90 - 170	VEEN, zwak kleilig	7.5YR2/2 zwart	Veen
	0 - 30	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR4/4 bruin	Verstoord
	30 - 60	ZAND matig fijn , zwak siltig,	2.5Y7/2 geel	Verstoord
	60 - 100	VEEN, sterk kleilig	10YR1.7/1 zwart	Moerig Verstoord
	100 - 110	ZAND matig fijn , zwak siltig,	2.5Y7/2 geel	

Tabel Overzicht Bijzonderheden

Opdrachtgever : Gemeente Nijefurd
 Projectnaam : Stavoren
 Projectnummer : Steekproef3-3/4
 Projectlocatie : Koeweg/Stationsweg

BIJZONDERHEID	MEETPUNT	TRAJECT (cm-mv)	GRONDSOORT	KLEUR	GEUR(STERKTE)
Aardewerkscherf	04	50 - 70	KLEI, sterk zandig	10YR3/1 zwart	
Baksteen	04 13	50 - 70 20 - 80	KLEI, sterk zandig KLEI, sterk zandig	10YR3/1 zwart 2.5Y5/2 lgrijs	
Bot	04	50 - 70	KLEI, sterk zandig	10YR3/1 zwart	
Bouwvoor	01 02 03 04 05 06 07 08 09 10 11 12 13	0 - 50 0 - 20 0 - 25 0 - 10 0 - 10 0 - 10 0 - 10 0 - 10 0 - 10 0 - 10 0 - 20 0 - 10 0 - 15	KLEI, matig zandig KLEI, zwak zandig KLEI, sterk zandig KLEI, matig zandig KLEI, sterk zandig KLEI, sterk zandig KLEI, matig zandig KLEI, matig zandig KLEI, matig zandig KLEI, matig zandig KLEI, sterk zandig KLEI, matig zandig KLEI, matig zandig	10YR3/1 zwart 7.5GY5/1 grijs 10YR3/1 zwart 7.5GY5/1 grijs 10YR3/1 zwart 10YR3/1 zwart 10YR3/1 zwart 10YR3/1 zwart 10YR3/1 zwart 10YR3/1 zwart 10YR3/1 zwart 10YR3/1 zwart 10YR3/1 zwart	
Houtskool	03 04	25 - 70 50 - 70	KLEI, matig zandig KLEI, sterk zandig	5Y4/1 grijs 10YR3/1 zwart	
Humeus	12	90 - 200	VEEN, zwak kleilig	7.5YR2/2 zwart	
IJzerhoudend	01 03 04 05 06 07 08 09 10 11 12 13	0 - 50 0 - 25 10 - 25 10 - 20 10 - 20 0 - 10 0 - 10 0 - 10 0 - 10 0 - 20 0 - 10 0 - 15	KLEI, matig zandig KLEI, sterk zandig KLEI, sterk zandig KLEI, sterk zandig KLEI, matig zandig KLEI, matig zandig KLEI, matig zandig KLEI, matig zandig KLEI, matig zandig KLEI, sterk zandig KLEI, matig zandig KLEI, matig zandig	10YR3/1 zwart 10YR3/1 zwart 10YR3/1 zwart 7.5GY5/1 grijs 5Y4/1 grijs 10YR3/1 zwart 10YR3/1 zwart 10YR3/1 zwart 10YR3/1 zwart 10YR3/1 zwart 10YR3/1 zwart 10YR3/1 zwart	
Kleilaagje	04	50 - 70	KLEI, sterk zandig	10YR3/1 zwart	
Moerig	11 12 13 14	70 - 100 70 - 90 80 - 90 60 - 100	VEEN, sterk kleilig VEEN, sterk kleilig VEEN, sterk kleilig VEEN, sterk kleilig	10YR1.7/1 zwart 10YR1.7/1 zwart 10YR1.7/1 zwart 10YR1.7/1 zwart	
Organ. resten	02 09 11	40 - 50 50 - 215 60 - 70	KLEI, matig zandig VEEN, zwak kleilig KLEI, matig zandig	10YR3/1 zwart 7.5YR2/2 zwart 2.5Y5/2 lgrijs	
Puin 1-5 %	01 02 03 04 06 07 08 11 12	0 - 50 0 - 20 0 - 25 0 - 10 20 - 30 0 - 10 0 - 10 0 - 20 0 - 10	KLEI, matig zandig KLEI, zwak zandig KLEI, sterk zandig KLEI, matig zandig KLEI, matig zandig KLEI, matig zandig KLEI, matig zandig KLEI, sterk zandig KLEI, matig zandig	10YR3/1 zwart 7.5GY5/1 grijs 10YR3/1 zwart 7.5GY5/1 grijs 7.5GY5/1 grijs 10YR3/1 zwart 10YR3/1 zwart 10YR3/1 zwart 10YR3/1 zwart	
Rest. A-horizont	11	205 - 210	ZAND, kleilig	10YR1.7/1 zwart	
Rest. B-horizont	11	210 - 225	ZAND, kleilig	10YR2/2 zwart	

Tabel Overzicht Bijzonderheden

Opdrachtgever : Gemeente Nijefurd
 Projectnaam : Stavoren
 Projectnummer : Steekproef3-3/4
 Projectlocatie : Koeweg/Stationsweg

BIJZONDERHEID	MEETPUNT	TRAJECT (cm-mv)	GRONDSOORT	KLEUR	GEUR(STERKTE)	
Veen	01	50 - 100	VEEN, zwak kleiig	7.5YR2/2 zwart		
	02	60 - 180	VEEN, zwak kleiig	7.5YR2/2 zwart		
	03	70 - 80	VEEN, zwak kleiig	7.5YR2/2 zwart		
	04	70 - 215	VEEN, zwak kleiig	7.5YR2/2 zwart		
	05	60 - 190	VEEN, zwak kleiig	7.5YR2/2 zwart		
	06	60 - 190	VEEN, zwak kleiig	7.5YR2/2 zwart		
	07	60 - 150	VEEN, zwak kleiig	7.5YR2/2 zwart		
	08	55 - 190	VEEN, zwak kleiig	7.5YR2/2 zwart		
	09	50 - 215	VEEN, zwak kleiig	7.5YR2/2 zwart		
	10	80 - 205	VEEN, zwak kleiig	7.5YR2/2 zwart		
	11	100 - 205	VEEN, zwak kleiig	7.5YR2/2 zwart		
	12	90 - 200	VEEN, zwak kleiig	7.5YR2/2 zwart		
	13	90 - 170	VEEN, zwak kleiig	7.5YR2/2 zwart		
Veenbrokken	02	50 - 60	KLEI, zwak zandig	7.5GY5/1 grijs		
	05	50 - 60	KLEI, sterk zandig	10YR3/1 zwart		
	06	50 - 60	KLEI, matig zandig	10YR3/1 zwart		
	07	50 - 60	KLEI, matig zandig	7.5GY5/1 grijs		
	08	15 - 55	KLEI, sterk zandig	2.5Y5/2 lgrijs		
	09	15 - 50	KLEI, sterk zandig	2.5Y5/2 lgrijs		
	10	15 - 80	KLEI, sterk zandig	2.5Y5/2 lgrijs		
	11	60 - 70	KLEI, matig zandig	2.5Y5/2 lgrijs		
	12	40 - 70	KLEI, sterk zandig	2.5Y5/2 lgrijs		
	13	20 - 80	KLEI, sterk zandig	2.5Y5/2 lgrijs		
	Veraard veen	02	25 - 40	VEEN, zwak kleiig	7.5YR2/2 zwart	
		04	10 - 25	KLEI, sterk zandig	10YR3/1 zwart	
	Vermengd	01	0 - 50	KLEI, matig zandig	10YR3/1 zwart	
02		0 - 20	KLEI, zwak zandig	7.5GY5/1 grijs		
03		0 - 25	KLEI, sterk zandig	10YR3/1 zwart		
04		0 - 10	KLEI, matig zandig	7.5GY5/1 grijs		
05		0 - 10	KLEI, sterk zandig	10YR3/1 zwart		
06		50 - 60	KLEI, matig zandig	10YR3/1 zwart		
07		50 - 60	KLEI, matig zandig	7.5GY5/1 grijs		
08		15 - 55	KLEI, sterk zandig	2.5Y5/2 lgrijs		
09		15 - 50	KLEI, sterk zandig	2.5Y5/2 lgrijs		
10		15 - 80	KLEI, sterk zandig	2.5Y5/2 lgrijs		
11		60 - 70	KLEI, matig zandig	2.5Y5/2 lgrijs		
12		40 - 70	KLEI, sterk zandig	2.5Y5/2 lgrijs		
13		20 - 80	KLEI, sterk zandig	2.5Y5/2 lgrijs		
Verstoord	14	0 - 30	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR4/4 bruin		
Zandbandjes	02	50 - 60	KLEI, zwak zandig	7.5GY5/1 grijs		
	04	50 - 70	KLEI, sterk zandig	10YR3/1 zwart		
	05	50 - 60	KLEI, sterk zandig	10YR3/1 zwart		
	06	50 - 60	KLEI, matig zandig	10YR3/1 zwart		
	07	50 - 60	KLEI, matig zandig	7.5GY5/1 grijs		
	08	15 - 55	KLEI, sterk zandig	2.5Y5/2 lgrijs		
	09	15 - 50	KLEI, sterk zandig	2.5Y5/2 lgrijs		
	10	15 - 80	KLEI, sterk zandig	2.5Y5/2 lgrijs		
	12	40 - 70	KLEI, sterk zandig	2.5Y5/2 lgrijs		
	13	20 - 80	KLEI, sterk zandig	2.5Y5/2 lgrijs		